

8. ECONOMISCH STRAFRECHT/DROIT PÉNAL ÉCONOMIQUE

Rechtspraak/ Jurisprudence

GRONDWETTELIJK HOF 25 FEBRUARI 2010

MISDRIJVEN EN HUN STRAFFEN

Misdrijven tegen de openbare trouw – Valsheid in geschriften – Verjaring – Fiscale valsheid in geschriften – Legaliteitsbeginsel

Zaak: nr. 17/2010

In een arrest van 25 februari 2010 heeft het Grondwettelijk Hof zich uitgesproken over de vraag of de misdrijven van valsheid in geschriften (art. 193, 196 en 197 Sw.) en fiscale valsheid in geschriften (art. 450 WIB en art. 73bis BTW) het legaliteitsbeginsel schenden in de interpretatie dat zij worden gekwalificeerd als een voortdurend misdrijf doordat het gebruik blijft voortduren zelfs zonder een nieuw feit van de dader en zonder zijn herhaald optreden, zolang het door hem beoogde doel niet is bereikt en zolang de hem verweten beginhandeling, zonder verzet van zijn kant, het nuttig gevolg heeft dat hij ervan verwachtte. De verzoekers voerden aan voor het Grondwettelijk Hof dat de kwalificatie als een voortdurend misdrijf in strijd is met het wettigheidsbeginsel vermits het de rechtzoekende niet mogelijk is te weten tot wanneer zijn handeling kan worden vervolgd.

Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat de kwalificatie als voortdurend dan wel als aflopend misdrijf op zich geen invloed heeft op het feit dat elke persoon weet dat hij kan worden vervolgd en veroordeeld indien zijn initiële handeling samenvalt met de constitutieve elementen van het misdrijf dat door de in het geding zijnde bepalingen wordt bestraft. Het behoort, volgens het Grondwettelijk Hof, tot de beoordelingsbevoegdheid van de strafrechter om uit te maken, op grond van de strafrechtelijke bepalingen, wanneer een misdrijf ophoudt te bestaan en dus de verjaringstermijn een aanvang neemt. Het wettigheidsbeginsel in strafzaken verzet er zich, nog steeds volgens het Hof, niet tegen dat de strafrechter, naar gelang van de verwezenlijking of niet van het door de dader nagestreefde doel en het nuttige gevolg van zijn beginhandeling, het einde van het misdrijf van gebruik van valse stukken in feite bepaalt. Het legaliteitsbeginsel is derhalve niet geschonden doordat het misdrijf, in tegen-

stelling tot wat de dader had gedacht, een voortdurend karakter heeft.

GRONDWETTELIJK HOF 18 FEBRUARI 2010

MENSENRECHTEN

Eerlijk proces – Redelijke termijn – Verval van de strafvordering

Zaak: nr. 16/2010

De correctionele rechtbank van Antwerpen heeft aan het Grondwettelijk Hof de prejudiciële vraag gesteld of artikel 21ter V.T.Sv. het gelijkheidsbeginsel en artikel 6 EVRM schendt doordat het de strafrechter, indien hij vaststelt dat de redelijke termijn is overschreden, niet toelaat de strafvordering vervallen te verklaren, terwijl de kamer van inbeschuldigingstelling die mogelijkheid, bij toepassing van artikel 235bis Sv., wel zou hebben.

Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat er geen sprake is van enige schending. Vooreerst stelt het Hof vast dat de prejudiciële vraag steunt op een interpretatie door de verwijzende rechter van artikel 235bis Sv., zoals die voortvloeit uit een arrest van het Hof van Cassatie van 8 april 2008 (P071903N). Dit arrest werd door het Grondwettelijk Hof als een alleenstaand arrest beschouwd. In drie latere arresten van het Hof van Cassatie van 27 oktober 2009 (P090901N, *TBH* 2010/1, 96) en 24 november 2009 (arresten P090930 en P091080) verduidelijkte het Hof van Cassatie immers zijn rechtspraak en oordeelde het dat het verval van de strafvordering enkel dan kan worden uitgesproken indien de overschrijding van de redelijke termijn de bewijsvoering en het recht van verdediging van de verdachte ernstig en onherstelbaar heeft aangetast. Bijgevolg bestaat er volgens het Grondwettelijk Hof geen verschil in behandeling meer: de loutere overschrijding van de redelijke termijn kan noch door de onderzoeksgerechten, noch door de vonnisgerechten gesanctioneerd worden met het verval of de onontvankelijkheid van de strafvordering. Indien de overschrijding van de redelijke termijn daarentegen een ernstige en onherstelbare inbreuk heeft veroorzaakt van het recht van verdediging bestaat er evenmin een verschil in behandeling, vermits de feitenrechter én de onderzoeksgerechten in dat geval beide de mogelijkheid hebben de strafvordering onontvankelijk te verklaren.